

Párová výuka v českém základním školství a na ZŠ Kunratice

Vážení rodiče budoucích prvňáčků i ostatní,

úvodem bych ráda navázala na základní informační leták, který jste o mně obdrželi při zápisu dětí do ZŠ Kunratice v lednu letošního roku. Smyslem této širší informace je poskytnout Vám rodičům i ostatním informace týkající se mě, párové výuky, především z důvodu vysokého počtu dětí ve třídách na prvním stupni. Měli byste tak získat nejen informaci o modelu párové výuky, který nabízí škola Kunratice v této specifické situaci, ale i obecnější informace o párové výuce v základním školství podle českého práva. Na základní školství se zaměřuji proto, že vzdělání na tomto stupni školství je nejen právem dětí, ale současně i jejich (jejich zákonných zástupců či osob povinných výchovou) povinností.

Přestože se mnozí z Vás se mnou setkáváte poprvé, věřím, že jste už o mně nejen slyšeli, ale i leccos zaslechli. Věřím proto, že Vám následující řádky pomohou v utřídění informací o mé pověsti a v učinění si názoru na to, zda bych měla doprovázet od školního roku 2014/2015 i Vaše děti:

SMYSL PÁROVÉ VÝUKY

Co je mým smyslem?

- ✿ Jako párová výuka zajišťuji především adekvátní pozornost učitele dítěti, rychlejší zpětnou vazbu o zvládnutí učiva dětmi a tudíž i možnost učitele vůbec reagovat na potřeby dětí.
- ✿ Tím směřuji ke zkvalitnění výuky, hlavně její efektivity, protože pokud je na učitele méně dětí, nebo jsou na děti učitelé dva, je možné věnovat dětem kvalitnější péči.
- ✿ Současně zajišťuji dětem i lepší pracovní klima při výuce, protože svou existencí rychleji zapojím do práce všechny děti ve třídě právě podle jejich aktuálních potřeb.
- ✿ Děti se se mnou v hodinách nenudí, nebo naopak s mou pomocí stačí svým rychlejším kamarádům. Těm rychlejším nedovolím se nudit, zatímco ostatním poskytuji více pozornosti a podporu.

PODOBA PÁROVÉ VÝUKY

Jak ve skutečnosti vypadám?

K tomu, abyste mě mohli spatřit, potřebuji dva vysokoškolsky kvalifikované pedagogy, kteří se mnou pracují přímo ve třídě nejčastěji následujícími způsoby:

- ✿ Oba učitelé mohou učit současně, jeden výuku vede, druhý podporuje děti při práci a zajišťuje tak i rychlejší zpětnou vazbu učiteli, který výuku vede.
- ✿ Učitelé si mohou dělit děti do skupinek o nižším počtu podle aktuálních potřeb dětí nebo podle cíle, který ve výuce sledují.
- ✿ Učitelé si mohou děti také jeden od druhého postupně přejímat k další práci poté, co práci začínají oba s celou třídou, sledují práci dětí a podporují je. Ty děti, které již mají práci hotovu, si přejímá k dalšímu jeden z učitelů, zatímco druhý podporuje skupinku, která pracuje na prvním úkolu.

Nejsem asistent pedagoga, ale můžeme spolupracovat

S asistentem pedagoga jsme si na první pohled velmi podobní – ve třídě jsou s dětmi dva dospělí. V čem se tedy lišíme?

- ✿ Asistent pedagoga slouží konkrétnímu dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami – dítěti se zdravotním nebo s těžkým zdravotním postižením podle tzv. sociální legislativy či dítěti se zdravotním znevýhodněním (např. dlouhodobá nemoc), ale i dítěti ze znevýhodněného sociokulturního prostředí (přistěhovalci, žadatelé o azyl, azylanté, všechny národnostní menšiny) či dítěti s poruchami pozornosti v závislosti na závažnosti diagnózy. Všechny tyto děti „... mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám ...“ (§ 16 odst. 6 školského zákona).
 - *Jako párová výuka sloužím všem dětem bez rozdílu, není proto možné, abych se věnovala z důvodu specifických vzdělávacích potřeb pouze jednomu či několika málo dětem.*
- ✿ Pozice asistenta pedagoga je jiné pracovní zařazení než pozice učitele a proto pro něj platí i jiná pracovní náplň než pro mě. Ta mu např. neumožňuje vést samostatně výuku.
 - *Jako párová výuka potřebuji dva vysokoškolsky vzdělané pedagogy, u asistenta pedagoga není vysokoškolské pedagogické vzdělání podmínkou, rozhodující je potřeba dítěte, kterou je třeba vyrovnat.*
- ✿ Náklady na existenci asistenta pedagoga nese zřizovatel školy (jednotlivé kraje, obce nebo hl. m. Praha) a tyto finanční prostředky dostává škola/zřizovatel ze státního rozpočtu. To, že je škola vůbec dostane, však souvisí s tím, že má dítě se speciální vzdělávací potřebou tento nárok potvrzen ze dvou na sobě nezávislých odborných vyšetření.
 - *Jako párová výuka jsem existenčně závislá na dobré vůli školy mě ve škole vůbec mít a ochotě dárců – hlavně rodičů i ostatních mě finančně zajistit.*
- ✿ V ZŠ Kunratice pracuje v pozici asistenta pedagoga sedm asistentů, kteří jsou přidělení ke konkrétním dětem. S asistentem pedagoga se známe, oba víme co je naším smyslem, a pokud se potkáme, spolupracujeme spolu.

Nejsem osobní asistent, ale můžeme spolupracovat

Také v případě osobního asistenta vypadáme podobně, protože jsme ve třídě dva dospělí. Rozdíl je však ještě viditelnější než v případě asistenta pedagoga:

- ✿ Osobního asistenta si zajišťují ti, jejichž situace si vyžaduje pomoc druhé osoby při běžných činnostech.
 - *Jako párová výuka tento druh pomoci neposkytují, protože pak bych se stala osobní asistentí.*
- ✿ Osobní asistence je terénní sociální službou podle zákona o sociálních službách¹. Tento druh sociální služby v případě dětí hradí obvykle rodiče jako zákonní zástupci sami s tím, že na služby osobního asistenta zpravidla vyčerpají celý příspěvek na péči (dávka tzv. státní sociální podpory).
- ✿ Pokud je osobní asistent přítomen s dítětem ve třídě, pak je tam právě a pouze pro toto dítě, za práci osobního asistenta je placen nejčastěji rodiči dítěte, kterému byl přiznán příspěvek na péči z důvodu závislosti na pomoci druhých.

EXISTENCE PÁROVÉ VÝUKY

Jak funguji v základní škole v Kunraticích?

- ✿ Ve třídě jsou významnou část týdenní výuky ve třídě dva vysokoškolsky kvalifikovaní učitelé.
- ✿ Za dosavadní dva roky mé existence jsem pracovala v každé třídě každého ročníku přes sedm hodin týdně. Škola mi pomáhá tím, že další čtyři hodiny týdně poskytuje jako tzv. půlené hodiny. Z 21 hodin učebního plánu tak se mnou mají děti celkem 11 hodin – tedy větší polovinu, kdy jsou ve třídě dva učitelé, nebo je třída dělena na skupiny.
- ✿ Mohu však existovat i v jiném, nižším množství hodin, podstatou je zachování mého přínosu pro děti.
- ✿ Mým odborným garantem, který je odpovědný za kvalitu výuky, a tedy i kvalitu mou, je škola.

Co mě činí v Kunraticích životaschopnou?

- ✿ Ve škole v Kunraticích existuji jako forma podpory individualizace od roku 2010 díky projektu Pomáháme školám k úspěchu. Možnosti projektu jsou však omezené a dělí se mezi všechny třídy i

¹ zákon č. 108/2006 Sb., [o sociálních službách](#), ve znění pozdějších předpisů

učitele ve škole. Proto ve školním roce 2012/2013 bylo iniciováno zavedení druhého pedagoga do prvních tříd i se vstřícnou finanční podporou hlavně rodičů dětí.

- ✿ Jako párová výuka jsem výsledkem ochoty dobrovolných dárců – nejčastěji rodičů mě finančně podpořit a ochoty školy mě organizačně zajistit. Bez jejich vzájemné důvěry a ochoty kooperovat na takovém projektu jako jsem já, bych nemohla vůbec existovat.
- ✿ Jako párová výuka jsem proto výsledkem schopnosti dárců – rodičů a ostatních přijmout tento způsob zapojení se do veřejného života, protože jsou to právě tito mí finanční podporovatelé, kteří se pro mě rozhodují a přijímají závazek vlastní organizace „sbírky“ formou finančního daru na mou existenci. Tuto sbírku si zajišťují sami prostřednictvím spolku Patron – „rodičovské“ organizace, která na škole působí. Spolek Patron pak daruje získané finanční prostředky škole na odměnu – tzv. superhrubý plat pro druhého ze dvou učitelů.
- ✿ Jako párová výuka jsem tak i výsledkem důvěry školy v především rodičovskou obec, protože je to škola, která nese břímě zajištění neobvyklého způsobu výuky a formálního zaměstnavatele druhého učitele nad rámec celkem stanoveného počtu učitelů ve škole.

Mohu vůbec v českých podmínkách existovat?

- ✿ Jako párová výuka jsem zcela dobrovolný a solidární model výuky, tzn. že pro mou existenci není rozhodující výše individuálních finančních darů, ale jejich součet, který má v podstatě pokrýt náklady na tzv. superhrubý plat druhého pedagoga. Pokud se toto nezdaří, mohu existovat např. v nižším rozsahu či pouze po část školního roku. V případě neúspěchu sbírky na mou existenci dojde k vrácení již poskytnutého daru.
- ✿ Jako párová výuka jsem řešením, které není podle žádných právních předpisů po finanční stránce pro jakoukoli školu bez rozdílu zajišťováno z veřejných rozpočtů. Pokud mám existovat, je třeba, aby byly veškeré náklady na odměnu druhého pedagoga poskytnuty ze soukromých a jiných zdrojů. Proto je nezbytné, aby se na mé vhodnosti/potřebě shodli právě zákonní zástupci dětí – nejčastěji rodiče a dokázali svůj názor vyjádřit i účelově určeným finančním darem.
- ✿ Výše odměny druhého pedagoga, tedy na mou existenci, je dána několika právními předpisy² a tudíž i předem známá a předvídatelná (např. tzv. tabulkové platy ve veřejné sféře a obecné odvody zaměstnavatele za zaměstnance). Při teoretickém rovnoměrném rozdělení je tak známá i teoretická průměrná výše finančního daru k jednomu dítěti.

Existuji jako párová výuka i na jiných školách v České republice?

Ve školách v České republice existují všude tam, kde jsou ve třídě dva učitelé a ani jeden z nich není asistentem pedagoga k dítěti se specifickými vzdělávacími potřebami nebo osobním asistentem dítěte hlavně z důvodu zdravotního postižení:

- ✿ Žádný právní předpis mě nezná a neumí mě popsat, protože žádný právní předpis se nevěnuje počtu učitelů ve třídě. Naopak, školský zákon³ a vyhláška o základním vzdělávání⁴ se velmi intenzivně zabývají počtem dětí ve třídě.
- ✿ Vyhláška o základním vzdělávání pro školu o velikosti školy v Kunraticích (podle počtu tříd na prvním stupni) stanovuje počet dětí ve třídě v průměru minimálně na sedmáct a maximálně na třicet dětí, podle školského zákona (§ 23 odst. 5) je možné, aby bylo v jedné třídě výjimečně až třicet čtyři dítěte.
- ✿ Toto se vztahuje na všechny školy bez rozdílu toho, zda jde o školu veřejnou či soukromou. Soukromé školy přitom vycházejí z pedagogického a psychologického poznatku, že plně lze rozdělit pozornost školeného dospělého maximálně mezi devět až deset dětí.
- ✿ V té souvislosti stojí za zmínku, že výše zmíněná vyhláška o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky stanovuje jako minimální počet dětí v tzv.

² především nařízení vlády č. 564/2006 Sb., [o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě](#), nařízení vlády č. 222/2010 Sb., [o katalogu prací ve veřejných službách a správě](#), zákon č. 592/1992 Sb., [o pojistném na zdravotní pojištění](#), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., [o pojistném na sociální zabezpečení](#), ve znění pozdějších předpisů

³ zákon č. 561/2004 Sb., [o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\)](#), ve znění pozdějších předpisů

⁴ vyhláška č. 48/2005 Sb., [o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky](#), ve znění pozdějších předpisů

malotřídkách právě na deset. Tomuto odbornému hledisku tedy české právo vyhovuje jen v případě těchto tzv. malotřídek.

- ✿ V soukromých školách je naopak přítomnost druhého učitele ve třídě po celou dobu výuky automatická i při minimálním počtu dětí, tj. asi při osmnácti dětech ve třídě. Plat druhého pedagoga je pokryt mj. i ze školného, které i s dalšími nadstandardními a navazujícími službami dosahuje výše od několika tisíc do několika desítek tisíc korun měsíčně. Má finanční náročnost, coby párové výuky v kunratické veřejné škole, je tak zlomkem toho, co je na kvalitnější vzdělávání dětí hrazeno na soukromých školách.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PÁROVÉ VÝUKY

Jak a proč mě dárci finančně podporují?

- ✿ Tím, že existuji, jsem pro všechny děti, protože funguji pouze plošně. Pro jednotlivé nebo jen některé děti existovat že své podstaty nemohu, nebyla bych funkční. Tím, že je má existence zcela závislá hlavně na dobrovolných finančních darech, jsem vděčná, pokud mě dárci – rodiče i ostatní, samozřejmě jen pokud jim to jejich finanční situace umožňuje, podporují vyšším finančním darem než průměrným. Jsem však vděčná za finanční dar o jakékoli výši, protože se tak zvyšuje šance na další rok mé existence. Vážím si všech dárců bez ohledu na výši jejich daru, protože každý finanční dar pro mě znamená, že dárci o mě přemýšlí a rozhodují se, zda pro ně a hlavně děti mám smysl.
- ✿ Abych byla co nejdostupnější pro všechny možné dárcy, je možné zvolený finanční dar na mou existenci poskytnout nejen jednorázově, ale i postupně v průběhu celého školního roku kdy jsem s dětmi, např. ve dvou, čtyřech nebo deseti částech. Tuto periodicitu (např. měsíční, čtvrtletní či půlroční postupné poskytování daru) si volí dárci přímo i v darovací smlouvě.
- ✿ Dar na mou existenci mohou poskytovat jak fyzické osoby, které nepodnikají – typicky zaměstnanci, tak fyzické osoby, které podnikají - živnostníci, svobodná povolání (tzv. OSVČ), i právnické osoby bez ohledu na to, zda jsou či nejsou podnikatelským subjektem. Dar v minimální výši 2000 Kč v kalendářním (nikoli školním!) roce je pak vždy podle zákona o daních⁵ tzv. daňově odečitatelnou položkou.
- ✿ Praktická informace: Ve školním roce 2014/2015 bude naplněnost čtyř prvních tříd až 30 dětí ve třídě.⁶ Celková částka na mou roční tzv. superhrubou odměnu by měla činit asi 448 200 Kč. Ve školním roce 2013/2014 se v 1. ročníku do mé finanční podpory zapojili rodiče i ostatní přes 82% dětí. Větší polovina poskytla dar najednou, asi čtvrtina ve dvou částech a přibližně desetina poskytla dar ve čtyřech a v deseti částech.

Jak probíhá sbírka na mou podporu?

- ✿ Má finanční podpora má tři části: dotazníkovou anketu, uzavření darovacích smluv se spolkem Patron, který sbírku organizuje a uzavření darovací smlouvy spolku Patron a školy na mé financování z takto získaných darů.
- ✿ Dotazníkovou anketu má spolek Patron připravenou na první třídní schůzky, které se budou konat na počátku června 2014. Dotazník budete moci odevzdat na místě, nebo přibližně do týdne (fyzickým doručením do školy, nebo zasláním e-mailem).
- ✿ V dotazníkové anketě spolek Patron zjišťuje zájem o mou existenci, ochotu mě podpořit konkrétním finančním darem a počet částí tohoto daru. Dále spolek Patron zajímá, zda se mnou máte zkušenosti a jaká ode mě máte očekávání. Budete mít prostor i pro vlastní vyjádření.
- ✿ O výsledku ankety informuje spolek Patron školu, která, především podle dosažené výše slíbených darů, se rozhoduje, zda budu doprovázet prvňáčky i ve školním roce 2014/2015.
- ✿ Pokud škola rozhodne, že budu i s budoucími prvňáčky, spolek Patron Vám obratem zašle darovací smlouvu. Po jejím uzavření dárci poskytují finanční dar spolku Patron, který na počátku

⁵ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁶ Pokud je párová výuka realizována, poskytuje se dětem plošně, tedy všem dětem, a to bez ohledu na výši podpory ze strany dárců. Pokud by se teoreticky zapojili do podpory párové výuky všichni rodiče/dárci shodným dílem, pak by měla činit průměrná teoretická výše daru na jedno dítě asi 3 800 Kč.

školního roku uzavírá se školou darovací smlouvu, podle níž daruje získané finanční prostředky škole přímo na tzv. superhrubý plat.

Jaký význam má dotazníková anketa?

- ✿ Smyslem dotazníkové ankety je zjistit zájem rodičů i ostatních o mou existenci a celkovou výši finančních darů před tím, než škola přijme párové učitele a současně před tím, než spolek Patron zahájí uzavírání darovacích smluv s jednotlivými dárci.
- ✿ Informaci o celkové výši finančních darů potřebuje škola k rozhodnutí o mé existenci jako párové výuky v příštím školním roce, protože jen tak může vyhodnotit, jestli bude schopna pokrýt případný rozdíl mezi zákonnou potřebou na tzv. superhrubý plat druhého pedagoga a deklarovanou podporou rodičů i ostatních z jiných zdrojů, především projektových peněz (Pomáháme školám k úspěchu) a dalších sponzorských darů.
- ✿ Bohužel není možné, aby mě škola jako párovou výuku financovala z peněz, které získá z veřejných rozpočtů. Tyto peníze mají své přesné zákonné určení i výši. Z veřejných rozpočtů tak škola na mě – párovou výuku, čerpat fakticky nemůže a formálně ani nesmí.
- ✿ Proto nejen spolek Patron jako organizátor mé „sbírky“ a škola jako můj realizátor věří, že dárci poskytnou dar alespoň ve výši, kterou sdělili i v dotazníkové anketě.

Jak a kdy se uzavírají darovací smlouvy na mou finanční podporu?

- ✿ Poté, co škola posoudí celkovou výši darů na mé financování a rozhodne, že budu ve školním roce 2014/2015 doprovázet i prvňáčky, spolek Patron zašle ve druhé polovině června 2014 všem mým podporovatelům darovací smlouvy, aby bylo možné smlouvy uzavřít nejlépe do letních prázdnin. Společně se smlouvou Vám spolek Patron poskytne veškeré „technické“ informace (návod k vyplnění smlouvy, dopravení smlouvy spolku Patron do školy, splatnost finančního daru, možnosti vrácení podepsané smlouvy podle Vaší potřeby, atd.)
- ✿ Po uzavření smlouvy pak už jako skuteční a formální dárci poskytnete nebo začnete poskytovat finanční dar.
- ✿ Výše Vaší podpory i Vy jako dárci zůstáváte v anonymitě. Tuto informaci Vám poskytují proto, že si ani já – párová výuka, ani spolek Patron jako organizátor sbírky na mou podporu a ani škola jako můj realizátor nepřejí, aby se kdokoli z rodičů i ostatních cítil znevýhodněn či zaskočen.

Vážení rodiče i ostatní, snažila jsem se Vám o sobě poskytnout všechny informace, proto se Vám mohlo zdát mé vyprávění delší. Chtěla bych Vám tak poděkovat za pozornost, kterou jste věnovali podrobnému seznámení se se mnou. Pokud jsem přece jen na něco zapomněla, nebo byste se mě rádi zeptali, napište, prosím, na adresu patron.parovavyuka2014@zskunratice.cz. Byla bych také potěšena, pokud bych díky Vaší podpoře mohla od školního roku 2014/2015 doprovázet na cestě za vzděláním i Vaše děti.

Děkuji Vám za pozornost,

Výuka Párová ze Základní školy Kunratice

PATRON

PATRON

